

Universitätsbibliothek Paderborn

Homiliæ Qvadragesimales Reverendissimi D.ni P. F. Hieronymi Baptistæ De Lanvza Venerabilis memoriæ Episcopi Barbastrensis & Albarrazini, Ord. FF. Prædicatorum

Ex Hispanico idiomate in latinum perfectè fideliterq[ue] iuxta posteriorem omnium, nouamq[ue] editionem translatae, & ab innumeris cùm S. Scripturæ, tùm SS. Patrum typographicis erroribus emendatæ ... cum triplici Indice ...

Lanuza, Jerónimo Bautista de

Antverpiæ, 1649

§.27. Lacrymis. Lacrymis loquitur, hæc loquela non fallit sicut verborum, estq[ue] erga Deum efficacissima.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-53104](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-53104)

§. 27. Lacrymis. Lacrymis loquitur, hæc loquela non fallit sicut verborum, estq; erga Deum efficacissima.

71

Tertia statuitur ratio, quod ingredi suam voluerit poenitentiam, ostendendo, quod illam ageret coram Deo, idcirco loquelam usurpat Deo magis propriam: est autem hæc quæ corde fit: *Tibi dixit cor meum*, inquit David. *Ps. 26. 8.* Loquela cordis qualis illa? Omnibus propalam est, quod siquidem homo loquatur verbis per os, quibus suos aperit conceptus & interioris affectus indicat sapius tamen clarius loquitur, illoque melius per oculos manifestat: vnde dicitur: *in ueri magis quid esse quam loqui.* Quæ autem Dominus ipsa nocte Passionis suæ ore suo diuino locutus fuisset, & Diuo Petro plures proposuisset rationes, nulla tamen illi fuit efficacior, quam illa qua locutus est illi per oculos, quando commisso peccato illum intuitus est. *Respexit Dominus Petrum.* Loquela securior qua cor per oculos loquitur, est illa lacrymarum: quando etenim illas oculos effundit, aperte pro palat affectum, dolorem, & poenam qua nimis affligitur.

II. Extorris erat poëta quidam Roma, desiderans autem ut vxor sua apud Imperatorem veniam impetraret, hunc illi ordinem præcipit, ut coram illo consistens, ne verbum quidem ore proferret, sed lacrymis totum ageret negotium: & rationem assignat quia sæpe vim habent & potius efficacius oculorum lacrymæ quam quæcumque potes verba lingua formare.

Interdum lacryma pondera uocis habent.

Historia. Hoc modo loquendi usus est SS. ille Episcopus de quo paulo ante meminimus D. Chrysostr. veniam civitati illi seditione ab Imperatore postulaturus: & merito quidem inquit Diuus Ambrosius quia hæc cordis loquela est multo securior. Illa quæ fit per os loquendo, crebro decipit, & contingit ut id quod minus sentimus, magis asserimus verbisque testemur: verum tamen quæ per oculos fit adeo certa est ut ea possit intelligi securitate qua de oculis Saluatoris, quando Iudæi illos in morte Lazari lacrymis viderunt innatantes dixerunt etenim: *Eccè quomodo amabat eum.*

III. Lacrymæ non fallunt. Lacryma tacita (sic credo D. Ambr.) quodammodo preces sunt: veniam non postulant, & merentur. Causam non dicunt, & misericordiam consequuntur, nisi quod utiliores lacrymarum preces sunt, quæ sermone: quia sermo in precando forte fallit, lacryma om-

nino non fallit. Fatigabant ultra modum (parceat verbo) Iudæi Deum tanta oris loquela, quia quanto magis per illam suum illi seruendi & honorandi testabantur desiderium, tanto cor eorum longius ab hoc distabat: ita ut illis hoc Christus in memoriam reuocauerit quod iam dudum per Iaiam prædixerat: *Populus hic labijs me honorat: Isai. 29. 13.* cor autem eorum longe est, à me. Optime cecinit David: *Dilexerunt eum in ore suo, & lingua sua mentiti sunt: eorum autem cor non erat rectum cum eo, nec fideles habuit in testamento eius.* Millemi, teste prima veritate, ad Dominum accurrebant mille verborum instructi leuocinijs, quibus feruentem in Deum famulatu animum testabantur, nihil agendo quod ipsi non esset oppositum, dicentes: *Domine Domine &c. discidite à me operarij iniquitatis quia non noui vos.* Exigua nimis est hæc locutio & suspecta. Quocirca viri sancti sermone frequentius viebantur lacrymarum.

Sapius meminit illius Iustæ Patriarchæ Iacob cum Angelo, id est, Verbo Dei vel vices eius representante. Ita oritur cum eo Iustæ Iacobum est Iacob, ut cum sibi subiecerit. Quænam fuit illa Iustæ: aliàs exposuimus ex doctrina SS. PP. quod res illa brachiorum motibus non fieret, nec pedum constrictione, aut vi aliqua sed oratione: hæc etenim brachia sunt quibus electi Deum conantur sibi subicere: *Inualuit ad Angelum precibus & oratione.* Quæ vero in oratione verba protulit: quænam fuerunt illa verba sic efficacior, quibus vicit inuincibilem? textum accuratè perlege, vix inuenies vel pauca ore suo dixisse verba: hoc tantum egit: fleuit & lacrymas fudit vberiores. Hæc fuit illius oratio principalis quæ propheta Orneas exposuit: *Fleuit & rogauit eum, q. d. rogauit & oratio quam protulit, a dentes fuerit lacrymæ.* Non tam verba fuerunt: ore depropra, quam oculorum lacrymæ ex cordis intimo distillata. Hæc sunt quæ certam Deo loquuntur efficacius, & quæ si fieri fas est, vim illi inferunt maximam: *Inualuit ad Angelum.*

Duas Christus obiecit propositiones, quæ sibi videntur aduersaria: prima est: nobis magno vigore viribusque procedendum si cælum velimus obtinere, nec enim illud assequantur nisi propositiones robustiores & Gigantes: *Regnum calorum vim patitur & violenti rapiunt illud.* Secunda est: Quod cælum, ut cælum ingrediamur, oportet nos esse pueros. *Amn. 11.* Amen dico vobis, nisi conuerſi fueritis & efficiamini sicut paruuli, non intrabitis in regnum calorum. *Matt. 18. 3.* Videntur, hæc. Domine mihi sibi repugnare sententia eximias à nobis vires exposulas, quibus vim ipsi cæli ianuis inferamus, & ais nobis agendum sicut

sicut et nimis periculis hoc capio: Vtrique verum assero. Giganteæ requiruntur vires, quibus caelum obtineatis, & illas obtinebitis, si ad puerilem reuersi fueritis simplicitatem. Quibus sibi præualeat puer ut à Patre consequatur quod exoptat: tan gladijs, brachijs, lanceis, vitur aut pedibus: minime gentium, sed lacrymis; dum enim quidemquam requirit hoc illis postulat, & lacrymis vim infert: nihil enim sic peccata expugnat: paternum quam lacrymæ passionis, & quo ferius aliquid petit, eò plorat uberius. Hæ sunt quæ melius loquuntur, quam quæcumque verba possent extimere. Hæ verè cordis aperient affectum nec decipiunt. Hæ sunt quas Deus exaudit, & (ne reprehendas) illum cuius dicitur: *Exaudiuit vocem fleus mei*: sic audio testantem David. An ergo loquuntur lacrymæ? loquuntur, & sunt hæ voces longè tutiores.

Pf. 69.

VI.
Lacrymarum oratione requirit Hieremias. Thren. 2. 13.

Hanc orandi formulam expetijt Propheta Hieremias ab vrbe Hierusalem quando cecidit eam destructam à & Chaldæis euectam ait illi, in hoc eius consistere remedium, si conuertatur ad Dominum & oculis eum alloquatur. *Deinde quasi torrentem lacrymarum per diem & noctem, ne des requiem tibi, neque tacea: pupilla oculi tui.* Quis vidit unquam pupillas oculi loquentes? bene cor loquitur per linguam, at multo melius per pupillas oculorum, cuius verba verè sunt lacrymæ, & quæ non fallunt: imo propterea, (sic sapius testatus D. Ambrosius) Apostolus. Petrus suam cepit cum illis à casu resurrectionem, quatenus extenderet quam securior eorum sit loquela quam verborum.

Multa Salvatori verba dederat etiam duplici firmata iuramento: fuerunt autem hæc adeo ialsa, ut quidequid promittens affirmavit, negando & anathematizando negauerit. Idcirco suam agnoscentes culpam & conuersos ad Dominum mutat idioma, & omisso oris idiomate, aliud assumit: oculorum: *Flauis amas Et ideo Beatus Petrus* verba sunt D. Ambrosij: *iam non vitur sermone quo se fellerat, quo peccauerat, quo fidem amiserat* (defuerat fidelitatem, quam promissis à se factis seruare tenebatur) *ne parid ei non credatur ad confitendum, quo usus fuerat ad negandum, ne per hoc manuli causam suam seua quam dicebat: quod voce negauerat, lacrymis confiteri.* O quam sapienter loqueris si quando pedibus prostratus confessorij hoc quod dicis: tantisque promittis verbis, ipsum diceres, & vnica imo vel media lacryma confirmares. O quantum consuleris speres, si verba lingue præscindens te ipsum oculis lacrymans extenderes. Si verba es-

sent pauçiora, plures autem lacrymæ, plures singulis, plura suspiria. Multa ore proloqueris at oculis pauca: quocirca communitas fallimur: nec enim complex quod promissisti, nec agis quod dixisti, nec omittis quod te ostenderas abominari, nec conatus es quod addixeras te facturum: etenim sicut sola lingua locutus es solique verbis dixisti, illis cor decepisti, cuius idioma securum est quod fit per lacrymas, quale fuit illud Davidis, de quo superius, & proponebat dum diceret: *Auribus percipe lacrymas meas.* Quid agis Propheta SS. ? partum ut video profecisti in Philologia, iuxta cuius axiomata quilibet sensus subiacet objectu sibi proprium, nec vni standu est quod alteri conuenit: nec enim odor tangitur sed olfit, nec olfit color sed videtur, nec sapor videtur sed gustatur, lacrymæ obiectum non sunt auditus sed visus. Quomodo igitur ais: Domine: *Auribus percipe lacrymas meas.* VIII. iam nosse, inquit Cassiodorus, Deo iproptie hos David lacrymas sensus oculorum & auditus minime conuenit re, sed illos ei metaphorice attribuiimus, ut in suas petier dicemus quod quæcumque agis intelligat, & audiat. quæcumque illi vis dicere cum verbis oris, tum oculorum lacrymæ: q. d. atrende Domine ad id quod lacrymis oculorum meorum exposito tibi que loquor quo sermone nullus securior.

Illo loquitur Magdalena, quantas etenim fundit lacrymas, tanta cor illius per oculorum pupillas verba proloquitur. Non est in his succincta rationibus, sed adeo profusa ut ex illis torrentem efficiat q. d. Domine mi, indignatum te monstras peccatoribus, qui accedunt te multo verbis multiloqui sola lingua formans istique fallacibus: noui ego idioma, quod tibi maxime placet, esse cordis, quod de se fit lacrymarum abundantia, in quibus nullus fictionem, sicut in lingua suspicatur. Cum illi accessit, testibus fide dignis & sufficientibus ferentis vtræque contritionis, & tristitia non vulgaris qua affligebatur. Eleganter describit nos Salomon quosdam penitentes quibus plenus est mundus, accedentes mille verborum pollicitationibus & lingue gemitibus, sed ne vel vna lacryma. Nostiquærit, quale sit metum de illis iudiciu: quædam sunt nubes que lingue videntur tenuiter & fulgure loquentes: etenim quasi lingue essent adeo copiosam spondent pluuia, ut rigare totamque terram videantur cooperere, sed nequam demittunt gutta lam: cum exurgens ventus illas instat sibi dissipet. Quando tales videntur, illis diffide nec illis ex eis speres. emolumentum

VIII.
David lacrymas sensus oculorum & auditus minime conuenit re, sed illos ei metaphorice attribuiimus, ut in suas petier dicemus quod quæcumque agis intelligat, & audiat.

IX.
Allegoria.

D. Ambrosius. Ser. 46. VII.
D. Petrus lacrymis loquebatur.

Flauis amas Et ideo Beatus Petrus verba sunt D. Ambrosij: iam non vitur sermone quo se fellerat, quo peccauerat, quo fidem amiserat (defuerat fidelitatem, quam promissis à se factis seruare tenebatur) ne parid ei non credatur ad confitendum, quo usus fuerat ad negandum, ne per hoc manuli causam suam seua quam dicebat: quod voce negauerat, lacrymis confiteri. O quam sapienter loqueris si quando pedibus prostratus confessorij hoc quod dicis: tantisque promittis verbis, ipsum diceres, & vnica imo vel media lacryma confirmares. O quantum consuleris speres, si verba lingue præscindens te ipsum oculis lacrymans extenderes. Si verba es-

PROV. 15.
14.

mus: Nubes & ventus, & pluvia & non sequentes, virginesque & promissa non complens. Quamvis est illorum numerus: accedit ad confectarium, sicutis coram crucifixo, mille profertur argumenta & gemitur lingua efformas, ut eximium aliquod quis possit sperare beneficium: porro si pluvia non subsequatur lacrymarum, omnia ad primum venti turbine evanescent. Quam cito eorum omnium que Deo spondisti memoriam abijt: sicutis dici potest illud quod Dominus Moyse de populo suo peritaci: *Recesserunt cito de via quam ostendisti eis*: quod commodum adfert & horrea replet, nubes dixeris esse tacitas, que nullo premissio tonitru aut fulgure aquas deplunt temperatas, plura habent opera quam verba, plura facta quam strepitus, illas bene dixeris aquas optimas & saluberrimas: ita hæ sunt que maximi referunt. Ecce mulier hæc que nullo tonitru, commotione, strepitusque verborum tantam effundit pluviam, vel *Lacryma cæperit rigare pedes eius.*

§ 28. Lacrymis. *Lacrymis cuncta confringit Draconis capita, quarum virtus efficacior est quam aquarum maris rubri.*

77

Qvam propositi tenax ovis hæc Christum sequitur Pastorem? nouerat etenim quod illius sequendo vexillum illam diabolus pone esset persecutus: quod remedium vires illi confringendi & impetus retundendi? Lacryma: nihil sic demonis elidit vires, nihil potest peccator illi sic opponere, ac cordis lacrymas. Quam primum pertinax ille Pharaon vult Dei populum, quem tanto tempore sibi subditum habuerat, & operibus luti ac laterum opprellerat durioribus, nec nõ millenis alijs examinasset aduersitatibus, iam eo tenderet ubi Deo sacrificaret eiisque se famulatum consecraret, tanta ferrox rabie incanduit, ut animo proflus commoto eum sequi decreuerit, quò rediret priori subijceret premeretque feruente superbus incedebat & iratus nimis millenos secum ducens nobiles, spiras minarum & cædis: *Dixit inimicus: persequar & comprehendam: diuidam spolia, implebitur anima mea, interficet eos manus mea.* Quid consilij capiet Dei populus? Domine, sic orat Moyse, quis nos ab hoste inebit? aquæ, respondet Dominus, hoc tu pelagus ingredi. Ingridiuntur & a tergo illos Pharaon copijs suis instructus insequitur. Quam iam ulterius erat progressus, conglomerantur aquæ cunctisque medijs inuo-

I.
Lacryma diabolo caput confringunt.
Eco. 15. 9.

luunt fluctibus, sic ut illis nec consilium, nec robur superesset, omnes anxij, omnes miseri omnesque submersi. Hoc versu suo celebravit palamographus: *Contribulasti capita draconum in aquis.* Ps. 73. 17.

Quamprimum peccator diuino fultus subsidio tyrannicam diaboli cogitat excoere feruitutem, & abire ut serio cogitet diuinoque se mancipet obsequio, ac de seipso sacrificium offerat: nouis accenditur furis in eum diabolus & maiori fertur in eum violentia, copijs & exercitijs, ut ipse Christus ait, alios sibi conquirit diabolus potentia non inferiori validos. Ne vobis, filij mei (sic suos hortabatur monachos Diu Anthonius) hoc peruiadeatis quod si Daemonem repudiare statuitis & ad Deum confugere, vos diabolus quietos pacatosque esse patietur: rabie tibi bellum indicet multo sauiori, teque sibi studebit denuo subijcere. Quid consilij? ingredi, ex consilio D. Bernar. paucioris pelagus, illam assilume animo constanti & imperturbato, conuoluantur aquæ id est ex ambobus oculis lacrymæ, fiantque fontes: sunt etenim illæ que Scitanam medijs demergunt fluctibus, caput eius contribulant, vires eneruant, consilium eludunt & sapientiam: *Contribulasti capita draconum in aquis.* Opinatur D. Bernard. quam primum aquas cernit lacrymarum Lucifer, ita eum tartareis suis legionibus perturbatur, sicut Pharaon, eiusque exercitus, quando maris super se fluctus undaque vidit itruentes: *Illi in fluctibus isti in seibus maris illi amari isti puto & nunc clamare damoniam: sugiamus Israeliam quia Deus pugnat pro eo.* Quando te conspiciat diabolus plorantem, quando feruente ex corde contrito pro undis lacrymas, iam illi vires languent, potestas infirmatur, fugamque meditat. Hæc ex Davide discimus: *Deus vitam meam annuntiat tibi, posuisti lacrymas meas in conspectu tuo: sicut & in promissione tua, tunc conuertentur inimici mei retrorsum.* Dñe Deus peccata mea confessus sum, & coram te vitæ meæ delicta proposui, siens largiter fundensque lacrymas tuis Domine mi tibi noui esse acceptas, vidique quod mihi promiseras, sc. inimicos meos terga vertere, nec ulterius posse progredi. O quale robur lacrymarum, quibus placatur Deus, confunduntur inimici, & eorum superbia humiliantur. Nefas est D. Laurentij Iulianiani subijcere sententiam: *O lacryma humilis tua est potentia, tuum regnum tu tribunal iudicis non vereris, inimicorum tuorum accusationibus silentiū imponis. Non est quæ ad Deum te accedere vetet. Si sola intras vacua, non redibis: quid plura? nimis inuincibilem ligas omnipotentem,*

II.
Et demones demergunt.

D. BERN.
Ser. 39. in Cant.

Ps. 55. 9.

III.
Lacrymarum quantæ sit potentia.
D. LAURENTII IULIANI
1. 1. lib. 1. de ligno vite c. 9.